

Ikvai Nándor

Ikvai (Ivancsics) Nándor néprajzkutató, a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága vezetője Petőházán született 1935. március 17-én.

A Berzsenyi Dániel Gimnáziumban tanult, még a nyolc osztályos képzésben. Gimnáziumi évei alatt került közel a múzeumi munkához. Tanítás után délutánonként, a tehetséges fiatalokkal Csatkai Endre múzeumigazgató külön foglalkozott, közéjük tartozott Ikvai Nándor is. Érettségi után operatőr szeretett volna lenni, a sikertelen felvételit követően a petőházi cukorgyárban dolgozott. Ez alatt készítette el dolgozatát a „lakóhelyismereti” pályázatra, amelynek kéziratát ma a soproni múzeum őrzi. Ebben faluja történetét, gazdálkodását, a falusi élet szokásait mutatta be, saját fényképekkel, rajzokkal, népi játékok leírásával. Az anyaggyűjtésben felhasználta az adatközlőkkel készített interjúkat is. A következő, 1955-ös évben a debreceni egyetem magyar-orsz szakára felvételizett, egy hónap múlva átment a történelem-földrajz szakra, e mellett néprajzot tanult. Ebből szerzett doktori fokozatot, 1964-ben. Egyetemi évei alatt továbbra is foglalkozott Petőházához kapcsolódó témákkal, a Fakata-Fajankó húzásról, a pünkösdi királynéjárásról, a Csali-csárdáról szóló munkái megjelentek a Soproni Szemlében. Csatkai Endre továbbra is támogatta, segítette az ifjú kutatót. 1959-től kezdődően

dolgozott muzeológusként, a debreceni Déri Múzeumban, majd a Hajdú-Bihar megyei Tanács Művelődési Osztályán. 1961-ben a ceglédi Kossuth Múzeum igazgatója lett. Szakmai tevékenysége sokrétű, a helytörténeti gyűjtemények kialakításának szabályait készítette el. Mint a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága vezetője, a Pest megyei múzeumi igazgatóság hálózatát szervezte meg. Szentendrén többek között a Ferenczy Károly és a Kovács Margit gyűjteményeknek alakított ki méltó elhelyezést. Részt vett a szakma országos szintű irányításában, a Kulturális Minisztérium munkatársaként a múzeumi törvény kidolgozásában. Fő kutatási területe a népi földművelő-gazdálkodás volt. Publikációi a szakfolyóiratokban és évkönyvekben jelentek meg. Soha nem szakadt meg kapcsolata szülőföldjével, a Soproni Szemlében rendszeresen publikált, iskolája jeles évfordulóján ünnepi beszédben méltatta a Berzsenyi Dániel Gimnáziumot, az egykori Soproni Evangélikus Líceum utódát négy és negyedszázados jubileuma alkalmából.

Ikvai Nándor 1988. január 29-én hunyt el Szentendrén.

Négy évvel halála után, 1992-ben megalakult az Ikvai Nándor Múzeumi Alapítvány, amelyet a család és a Soproni Múzeum hívott életre, a múzeumi tudományok és különösen a néprajztudomány művelőinek támogatására.

Irodalom:

Ikvai Nándor: Megnyitóbeszéd a soproni Berzsenyi Dániel Gimnázium iskolatörténeti kiállításán In: Soproni szemle 37. évf. 1. sz. (1983). p. 35-37.

Néprajzi tanulmányok Ikvai Nándor emlékére I-II. Szentendre, 1994.

Selmeczi Kovács Attila: Ikvai Nándor (1935–1988). Agrártörténeti szemle 32, 1990. 1–4. sz. p. 268–269.